

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLENVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

Műveltség. Az.
Egyre drága a betű.
Egyre drágább a papír.
Egyre drágább a munka.
Egyre drágább a tudás.
Egyre drágább a műveltség.

Műveltség. Az.
Egyre drága a betű.
Egyre drágább a papír.
Egyre drágább a munka.
Egyre drágább a tudás.
Egyre drágább a műveltség.

Népünk műveltsége.

— Három cikk. —

I.

Hazánk a jelen század huszas éveitől kezdve oly rohamos fejlődésnek indult, hogy ehhez hasonlót a nemzetek történetében alig találunk. Az átalakulás a politika, az irodalom és a társadalom terén egyaránt rendkívüli; mondhatni: egy lépéssel jutottunk a nyugati művelt államok sorába.

Amde ha mélyebbre hatolunk a társadalom rétegeibe, ha visszafejlődő alföldi városainkat, ha falvainkat tekintjük, ha közművelődési, közegészségi stb. állapotainkról szóló statisztikát vizsgáljuk, meggyőződhetünk, hogy az átalakulás csak a főbb kereteket érte, a nép belső életét legnagyobb részben érintetlen hagyta és így azt a szellemi magaslatot, melyre a magyar nemzetnek már csekély számánál fogva is el kell jutnia, még sem értük el. Nemzeti önállóságunkra mért utolsó csapás kiheverése óta a kormányzati és más téren vezérferfiaink a legnagyobb buzgalommal törekednek ugyan arra, hogy a magyar faj tulsúlya állandóan biztosítottassék, de törekvésük, fáradságuk részben mégis meddő marad egyrészt a kellő anyagi erő hiánya, másrészt népünknek műveletlensége, tudatlansága miatt.

Az előbbiről céltalan volna szólanom. Hiszen az állam, különösebben pedig a társadalom művelt osztálya úgyszólván szívesen és töle telhetőleg áldoz bármikor is a kultura oltárán. De a szellemi élet elmaradottsága, illetőleg az annak fejlesztésére munkáló tényezők annál inkább képezhetik fejtegetésünk tárgyát.

Hogy kulturális téren mért maradt el

úgy hazánk, eléggé ismeretes a tanult ember előtt. A legmostohább politikai körülményeknek századok és századok óta való összejátszása, a nemes és jobbágy közt fennállott viszony, a közlekedési utak, főként a tenger hiánya stb. következtében. De közbejátszott a magyar embernek *Pató-Pál*-féle természete is. Most azonban, midőn a körülmények oly lényegesen átváltoztak hasznunkra, midőn az állam szervezete is gyökeres átalakulásokon ment és megy által: szigorú kötelességünk, hogy válllvetve törekedjünk odahatni, hogy népünk *gondolkodásmódja* az eddigittől jobb irányba tereltesse, hogy műveltségi foka magasabbra emeltesse. Ez magával fogja hozni közgazdaságunk javulását, a magyar fajnak szupremáciáját a többi nemzetiségek, szomszéd államok s tartományok fölött.

Mert népünknek kedélyvilága élénk, szellemi ereje jelentékeny, azaz: a talaj, az anyag jó; de hogy ez kiművelve és kellőleg értékesítve nem lett, lépten-nyomon észlelhető. Bizonyítja ezt, hogy népünk elegendő okszerű beosztással élni nem tud; hogy adás-vevésben nem elég jártas, nem elég számító; a természetadta javakat felhasználni, kiaknázni nem tudja; falvai rendetlenül vannak építve; házai primitívek, a csinnak, tisztaságnak híjával vannak, a legközönségesebb és legegyszerűbb egészségi kellékeknek meg nem felelnek; udvarai gazzal, rőzsével, a mi az államnak és a tűznek legkittinőbb fejlesztőivel, továbbítottai vannak telve. A házak környezete, különösen a helységek szélein viruló kertek helyett a bogácskórók és szerbtövisek sűrűje vagy kopár libalegelők, — mindmennyi rútv bizonyítékai a szerfelett való hanyagságnak, a hasznos és szép iránti érzék hiányának.

Tapasztalati tény, hogy egy-egy vidéknek több nemzetiségű (pl. magyar, német, oláh) lakossága más és más jellegű, külsejű faluval is bír. Minthogy pedig e falvakra nézve a természeti viszonyok egyenlők, szükségképpen következik, hogy azok állapota a lakosok műveltségi fokával egyenes arányban áll. Igazat kell adnunk, a legnagyobb magyar-nak, midőn azt mondja: „Nem termékeny lapály, hegyek, virányok, kedvező éghajlat teszik a *közséret*-t, hanem az *ész*, mely azokat felhasználni tudja, — vagy *Smith* Ádámnak, ki szerint: a jólét kuforrása az ember ügyességétől és munkájától függ.

Elég jellemző népünk gondolkodásmódjára az a párbeszéd, mely 3—4 évvel ezelőtt, fülehallatára, egy, a mezőről hazatérő munkásszony és egy városi mesterember közt folyt. Midőn az asszony ujságolja komájának, hogy egy igen gazdag és magasrangú földesúr a földjeit alácsöveztetési és szárazságszerű idején, a hol csak lehetséges, öntözeti, ez azt feleli: „De meg is veri az isten őtet, hogy így kísérti az istent!” — Ime, ő tehát az ember rendelkezésére álló eszközöknek ok-és célszerű felhasználását istenkisértésnek tartja! Bezzeg nem így gondolkodnak a kis Csehországban, a Pó vidékén és a magas kultura többi helyein!

És még sokat hozhatnánk fel illusztrálásul népünk szellemi elmaradottságának vázolására, amde mindezek eléggé ismeretesek a szemlélő előtt. Magyarozó és mentő okokat eleget találhatunk azokban. De nem is erről van szó, hanem azon főbb tényezőkről, melyek ez állapotok megváltoztatására közremunkálhatnak.

— e —

TÁRCA.

Esküdszéki tárgyalás.

Páris, 1890. december 24

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Itt állunk egy nevezetes dráma utolsó előtti felvonásánál. A színhely a *Falais de Justice* esküdszéki nagyterme. A szereplők — kiket e lapok olvasói már bizonyára ismernek névről — *Michel Eyraud* és *Gabrielle Bompart*. Kik a tizenkét esküdszék számot adnak *Gouffé*-nak, a montmartre-i „huissier” nek megvilkoztatásáról. E sötét dráma (*Proust* eseténél sokkal nagyobb „cause célèbre”) utolsó felvonása már nem itt, hanem bizonyára a rideg *Place de la Roquette* kopasz akácsi alatt fog lefolyni, csak lépésnyire az örök nyugalom csendes honától, a *Pere la Clois*-túl. Csakhogy ez utolsó jelenetnél nem a *Conseiller Robert* jószágos alakja fog prezidiálni, hanem egy sokkal félelmesebb alak, *Debler*, a *monsieur de Paris*, fogja a lördendező szerepét játszani annyira félelmetes műszerén, a nyaktilon.

A terem maga nem nagyon tágas s kényelmetlenül egyáltalán nem panaszkozhatik az a két szűzötven hállhatatlan, kiket az elnök kegye kiválasztott abból a tizezerből, kik belépő-jegyért folyamodtak. Csakhogy, mint minden alkalommal, úgy a jelenben is, valóságos tözsdé alakult a belépő-jegyek adás-vevése céljából, s ha hinni lehet egyik párisi lapnak, egy úr nem a legkényelmesebb helyet 600 frankkal fizette meg.

A hallgatóságnak legnagyobb kontingensét, önként értetődik, hírlapírók képezik, utána nagy-

számmal a mindkét nembeli művész (főleg színművész)-világ, s nem csekély számmal a diplomáciai kar, élükön négy nagy párisi képviselőjükkal, kik még nejeiket is magukkal hozták.

Nem csekély érdeklődés mutatkozik a „pièce de conviction”-ok iránt, melyek között legnevezetesebb szerepet játszik az újni vastagságú selyem ruha-öv — „cordelière” — hasonló ahhoz, melylyel *Gouffé*-t megfojtották s a híres bőrönd, melyben a hullát Lyon-ba, illetőleg Millery-be szállították, s később dirib darabra törvén, a millery-i erdőben szétszórták. Álszakál, revolver s néhány aprólékosabb tárgy egészíti ki az érdekes gyűjteményt, melyért, azt hiszem, *Madame Tussand* szívesen áldozna pár ezer frankot, hogy vele híres londoni „chamber of horrors”-át gazdagítsa.

Mielőtt a vádlottakat bevezetnék nem tartom érdektelennek egy futó pillantást vetni magára a gyilkosság történetére, minek azonban minden részletére kitérjészkedni — tekintve a rendelkezésemre álló helyet — nem lehet.

Eyraud saint-etienne-i születésű jó családból származik. Kora ifjúságában több csíny elkövetése után mint önkéntes résztvevő a mexikói hadjáratban s megszökvé csapatjától átment az ellenséghez. Később, az általános amnesztia következtében, visszatért Franciaországba, hol mint bor- és likörkereskedő és gyáros szerepelt a Páris melletti *Sevres*-ben, a porcellángyártás híres hazájában; itt azonban megbukott s később mindenféle meg nem engedett úton szerezte a mindennapi megélhetéshez szükséges eszközöket.

Gabrielle Bompart lille-i születésű s igen jó családból származik. Korán nyilatkozott benne a rozsravaló hajlandóság s ez oknál fogva atyja egy izben egy javító intézetbe vitte, honnan azon-

ban megszökvén, két év előtt Párisba került, hol a Boulevardon megismerkedett a nálánál huszonöt évvel idősebb *Eyraud*-val, kivel a legviszontagságosabb életet élte s vele többször ellátogatott Londonba is.

Az 1889. július havában a szerelmes pár a legsúlyosabb anyagi viszonyok közzé került s így körülmények közt elhatározták, hogy rabolni fognak.

A kiszemelt áldozat, *Gouffé*, a montmartre-i „huissier” volt, ki, dacára, hogy három felnőtt leány apja, mégsem idegenkedett a kalandoktól, s oly ember hírében állott, ki a gyengédebb nemmel szemben igen bőkezű. Egy kis lakást bérelt tehát a gyilkospár a *Madeleine* tözszomszédságában, a csendes *Rue Tronson-Ducondray*-ben s az első emeleti háromszobás lakásba *Gabrielle* egyedül költözött be *Labordere* név alatt.

Július 26-án *Eyraud* találkozott *Gouffé*-val a Boulevardon s egy kávéház terrázsán csendes beszélgetéssel töltötték el az időt. A következő nap reggelén *Gabrielle* rálesett *Gouffé*-ra irodája kapuja előtt, s elmondva neki, hogy *Eyraud*-val meghasonlott, találkat ígért neki aznap este 8 órakor a *Tronson-Ducondray*-ban, a lakásán, mit a kaland-szomjas *Gouffé* látható örömmel el is fogadott.

A nap hátralévő részét a bűnös-pár az első készületek megtételével töltötték el. A Londonban vásárolt csigát beleerősítették az alkóv mennyetében, s azt, valamint a selyem-hurkot egy függönnyel takarták el, mely elég hosszú volt ahhoz, hogy *Eyraud*-t jól eltakarja. A csiga alá közvetlenül egy „chaise-longue”-ot helyeztek, az egyetlen ülő alkalmatosságot a szobában, s az asztalt „cham-pagnei”-vel s holmi nyálánkságokkal megrakva, csendesen várták kepleccjükkbe a kiszemelt áldozatot.

A szerelmes *Gouffé* katonai pontossággal

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

ced

Vármegyei ügyek.

Rendkívüli közgyűlés. A vármegye bizottsága, múlt évi dec. hó 30-án, *Matolay Etele* alispán elnöklété mellett s egy-két bizottsági tag jelenlétében rendkívüli, rövid közgyűlést tartott, mely alkalommal a vármegye főszámvevője referálta a petrahai körjegyzőségének 1889 és 1890. évi újjászervezett költségvetéseit, ugyszintén az agárdi és koloniczai körjegyzőséghez tartozó községeknek 1891. évi háztartását szabályozó előirányzatokat, melyek rövid vita után törvényhatósági jóváhagyást nyertek. Első eset, s ezért érdemes feljegyezni, hogy a vármegye területén lévő 451 község közül csak egyetlenegy község maradt el az év végeig 1891. évi költségvetésének benyújtásával s ez az egy: *Tarcsal* nagy község! Erre is el lehet mondani: „így lesz az első utolsóvá.”

A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 14-én, d. e. 9 kor ulést tart.

A vármegyei tűzkárosultak javára az ország-szerte begyűlt könyöradományokból ujabban 8000 ftot küldött a belügyminister főispán ömeltóságához. — Az Oceánon-tul lakó magyarság körében az *Amerikai Nemzetőr* szerkesztősége 701 ft 75 krt gyűjtött. Ez az összeg e napokban érkezett meg az alispáni hivatalhoz.

A m. k. földmívelési minister vármegyénk területén 1891. évre menló fedeztetési állomásokat következő községekben rendszeresített: u. m. *Berzék* (3 ménlóra), *B. Ujlak* (6), *Butka* (3), *Cselej* (3), *Gálszás* (2), *Kaasu* (3), *Nagy-Mihály* (2), *S. Patak* (3), *Varannó* (2), *B. Szerdahely* községben 2 ménlóra.

A zemplénavármegyei közkórház napi ápolási díját 1891. évre a belügyminister 62 krban alapította meg.

A ragadós száj- és körömfájás ujabban fel lépett *Kolbaszó* községben, ellenben megszűnt: *Fapina* és *V. Csemernye* község marhaállományában.

Hírek a nagyvilágból.

XIII. Leó pápa ez idén az arany rózsát a francia köztársaság elnöke feleségének, *Carnot* né asszonynak küldötte.

Schliemann Henrik, a világhírű régiségkutató, Trója feltalálója, napolyi lakásán váratlanul elhunyt. A trójai régiségeket, melyeket *Schliemann* Kis-Ázsiában, a mai Hinzarlik táján talált a berlini etnográfiai múzeumnak egy külön osztályában őrzik. *Schliemann* érdekes példája a „self-made-man”-nak; saját szorgalmával lett világhírű tudóssá egyszerű boltosinasból.

Indiánusok lázadása. Az északamerikai Egyesület-Államok területén élő benszülöttek lázadása napról-napra nagyobb terjedelemben s veszedelmesebb mértékben jelentkezik. Az Unió csapatai négy napos harcot vívtak a fülkelőkkel s nem bírták meggátolni a *Clay-creck* mellett lévő hittérítő-telep elpusztítását.

csengetett a lakás ajtaján s a közeli óra pont nyolcat ütött, midőn a látogató előtt az ajtót maga *Gabrielle* kinyitotta.

— Szeretsz-e? — volt *Gouffé*-hez intézett első kérdése, mire a válasz egy csattanó csók volt az áldozat részéről.

Bevezette őt a szobába, a chaise-longue-ra ültette, s maga is helyet foglalva mellette, tréfásan mondta neki: „hogya megcsalsz, így fojtalak meg! s e szavakkal a derekát övedző selyem-kötelet leoldva, azt az áldozat nyakára hurkolta, mindig a tréfát szüelve. Egy pillanat muve volt *Eyrand*-nak, hogy a neki hátranyújtott kótél végét a csigán áthúzza, s a következő percben a szerencsétlen „huissier” már a levegőben kapálódzott. A sokáig tartó haláltusa kimerítette *Eyrand*-t, ki, dacára óriási erejének, kénytelen volt az áldozatot leereszteni. Minthogy az még némi életjelt mutatott, vasmarkával megfojtotta. *Eyrand* kikutatta az áldozat zsebeit, nagy megdöbbenésére azonban alig százötven frankot s egy kulcsosomagot talált nála. Egy eszme villant át agyán! Magára öltötte a *Gouffé* kabátját s a kulcsokat magához véve, elszaladt a „huissier” montmartrei irodájába, s miután ott minden fiókot kikutatott, a legcsekélyebb eredmény nélkül, visszatért a gyilkosság színhelyére, hol miután *Gouffé*-t megfosztotta ruhájától, a csiga segítségével beleeresztette a hullát a *Gabrielle* által varrt és tartott viaszos vászonzsákba, melyet aztán a készen tartott málhába gyömösölt bele. Megíván egy egész üveg konyakot, az éj hátralévő részét szeretőjével a hulla mellett csendes alvásba töltötte el.

Réggel hazamenve feleségéhez (mert a gyilkos nős ember, illetve csak volt, mert a törvény már elválasztotta őket), kétségbeesésében mindent

Hírek az országból.

Változás a ministériumban. *Orczy* Béla br. dr., Ófelsége személye körül álló minister, huszonegy esztendőre terjedő szolgálat után nyugalmába vonult. Helyére ifj. *Szőgyény-Marich László*, külügyministeri első osztályfő nevezetett ki ministerré. *Orczy* B. br. minister a kötelességtudó legmagasabb hivatalnokoknak példaképe volt. Ministerségének egész ideje alatt csak háromszor mulasztott hivatalt, akkor is betegség miatt. Ófelsége a teljes odaadással végzett s kiváló szolgálatok előismerésül *Orczy* br.-nak a Szent-István-rend nagykeresz jét adományozta, egyszersmind főkamarási méltósággal és örökös főrendiházi tagsággal tüntette ki.

Uj főispán. *Rosner* Ervin br., országgyűlési képviselő, *Hont*-vmegye főispánjává nevezetett ki. Magyarországon volt leghidegebb idő egész Európában az elmúlt hét folyamán. A hőmérő legalacsonyabban állott Kézsmárkon — 20 fokot mutatott.

A pozsonyi hidavatás ófelsége a király, a ministerek és óriási néptömeg jelenlétében múlt évi dec. hó 30-án tüntető lelkesedéssel ment végbe. Ófelsége a főispánok küldöttségének adott válaszában hangsúlyozta, hogy a korszellem által sürgetett s a közszolgálat fokozott igényeinek s egységének érdekében hozandó reformok küszöbén állunk.

Szapáry Gyula gf., magyar ministerelnök ministertársai jelenlétében az országos szabadalvú párt új évi üdvözlését fogadván, a kormány politikáját és munkarendjét hűen vázoló válaszbeszédében kiemelte, hogy ő és ministertársai az államszolgálat minden ágazatában létesíteni fogják mindazokat a reformokat, melyeket az ország fejlődése érdekében jónak ítéltek s e reform-javaslatokat olyan sorrendben, amint azok a közsükségletnek megfelelnek, a legrövidebb idő alatt előfoga terjeszteni.

Jubileom a templomban.

Új-év délelőttjén, az isten-házában, lélekemelő örömnünetet ült az újhelyi ev. ref. egyház hívósége.

Hón szeretett papjának, nagyt. *Fejes* István-nak, abból az alkalomból, hogy itteni lelkipasztor-ságának huszonötödik évfordulóját túlhaladta, emlékül, egyszersmind az iránta érzett hálás előismerésnek jelképes nyilvánításául, díszkötésű bibliát, azonfölül remekművű aranytollat nyújtott át, az új-évi ájtatosság befejezése után, az ünnepelelőcsőségének szinterén, a templomban.

Szívüöl örvendünk mi is az örvendezőkkel! Hozsannát kiáltunk az Ur hív szolgájának — kalaplevére köszöntjük az ihletett lelkü költőt — együttérezve az ünneplőkkel éltetjük a lelkes költő-papot kinek, mint ilyennek, híre-neve tulszarnyalta *Újhely* határait s valóban nagytiszteletűvé vált megszede födekben. . . .

A prezbiterium új év napját választotta ki a hódolatnak illendő alkalmául. Aki új életet, hirt, nevet, dicsőséget szerzett egyházának aranszajúságával, úgy érdemelte, hogy ily kiváló alkalommal részesüljön az őt megillető óvációban.

Teljes csendben, úgyszólván titokban készültek elő a beavatottak az érdemes lelkipásztor meg-jubilálásához, — aki talán még akkor sem este-

elmondott neki, ki aztán, hogy menekülhessen, 500 frankot adott neki, melylyel a gyilkos *Gabrielle* és a hullát tartalmazó bőrönddel Lyon-ba utazott. Majd egy egy-lovass kocsi bérelve, *Gabrielle* és a málhával *Millery*-be, egy kis községbe, hajtatott s még az éjszakán a *Rohne* partjára menve a hullát kivette a málhából s a partról a vízbe gördítette. A bőröndöt pedig darabokra metélve, elszórta az erdőben. A hulla azonban a nem nagy meredek parton fennakadt egy akácfában s pár hónap múlva a zsákból áradó bűz nyomra vezettet egy útkapartót, ki a zsákot tartalmával együtt begörgött a községhez. E gördítés közben az amúgy is teljesen feloszlásban lévő hulla annyira eltorzult, hogy az áldozatnak odahívott sógora sem bírta felismerni.

Igy a hullát, mint ismeretlen, a közös sírgödörbe temették el. Egy szerencsés véletlen azonban később lehetővé tette a kiásatáskor a hulla megtalálását, amennyiben a siróska pajzanságból, mikor a hullát eltemette, egy ócska klapot nyomott fejébe, mely később aztán segített a megtalálásban.

Eyrand és *Gabrielle* ekkor már Amerikában voltak, hol a legkalandosabb életet élték, s hol *Eyrand* szeretőjét lánya gyanánt vezette be; utóbbi megismerkedett New-Yorkban egy gazdag francia magánzóval, *Garanger* vel, egy nyugalmazott francia katonatiszttel, ki *Gabrielle* kezét meg is kérte állítólagos apjától, mibe az, önként értetődik, bele is egyezett, tulajdonképeni célja azonban az volt, hogy *Garanger*-t is eltegye láb alól.

E tervet azonban megfúszította *Gabrielle*, ki, úgy látszik, komolyan beleszeretett *Garanger*-be; mindent bevallott neki, mire együtt visszatértek

sült a történetdokról, mikor a templomba belépett. Minden a megszokott Szorongásig telt pad-sorok, szembe a katedraval és papszékkel (melyeket *Dokus* Józsefné ömeltósága jóvoltából uj bársony-takaró ékesített) mis vallásfelekezettük, kik most is, mint máskor, ellátogatnak ide, hogy az isteni igazságokat a lánglelkű szónok ajkáról hallhassák. Mindez, mondom, a megszokott környezet.

Meghívót csak a helybeli r. k. és g. k. lelkészeknek küldött a prezbiterium s jól eső örömmel látta, hogy főtiszt. *Kecskés* Antal szintén ott volt a jelenlévők között.

Mikor az isteni tisztelet véget ért s ez ünnepelelőcsőség legszebb beszédeinek egyikét elmondván a katedraból leszállva lelkészi székében helyt foglalt, — a prezbiterium élén *Dokus* Gyula egyházi világi főgondnok előlépett s a következő beszéddel mutatta be a hitközség hódolatát:

Nagytiszteletű Ur!
Szeretve tisztelt lelkipásztorunk!

Ezen hely a vallás gyakorlására van szánva, s itt Te vagy hivatva hozzánk szólani. Ha mégis most, midőn bölcsen oktató szavaid elhangzottak, én szólok; oka az, hogy ma hivedik kívánunk általán Hozzád szólani; Hozzád, ki 25 éven át hiven és igazán töltöd be *Péter* apostol emez intését: „legeltessétek az Istennek serégét, mely a ti gondviseléseitek alatt vagyon, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem örömele.”

Kegyeletes ünnepelelőcsőségünk ma ülni. S azért választottuk e helyet, mert ezt tartottuk méltónak ünnepelelőcsőséghez, megfelelőnek érzelmeink tisztaságához.

Ez ünnepelelőcsőségünk 25 éves fordulója alkalmából üljük. S ez ünnepelelőcsőségünk és elismerés igaz virágából font koszorút hozzuk eked. A hála virága azon munkád után nyílt szívünkükből, melylyel 25 éven át egyházunkat atyailag gondozád; a szeretet virága tanításod által fakadt lelkünkükből; az elismerés virágát meg-nemesített gondolkodásunk termel.

Boldogok vagyunk, hogy e három legnemesebb virágból a 25 éven át font koszorút ma át-nyújthatjuk Neked, mert reményeink, mik-t egyhangu megválasztásod alkalmával hirnevedre állapítánk, teljesülének. Hozzád való hiv ragaszkodásunkat Te fényesen jutalmazád.

Felelevenednek emlékeinkben azon idők viszonyai, mikor Téged mint hódmező-vésárhelyi igazgató-tanart, az elénk gördített akadályok dacára, lelkészünkül megválaszthatánk, s azon közlekedés, mely mindannyiunkat elragadt, midőn 1865. év október 4-én közöttünk megjelentél. Emléken emlékezünk arra a vallásos ahitatra, mely ugyanazon hó 8-án tartott beköszöntő szónoklatod alatt lelküket elárasztá, s mely minden egyházi beszéddel által azó a csak fokozódott, s igazolta itt is ama arany igazságot, hogy: nincsen semmi, mi nemcsak a vallás, de az egész civilizációnak kifejlődésére nagyobb befolyást gyakorolt, mint az egyházi szónoklat.

Kell, hogy a multak eme emlékeit felidézzem; nem ugyan azért, hogy érdemeidet elősorolva, azokat méltányoljam, mert arra szóm gyonge, hanem azért, hogy rámutatva: például szolgáljon, mi az eredménye egy lelkes, hivatása magaslatán álló egyházi férfin 25 évi önzetlen munkásságának. Huszonöt év egy ember életében nagy idő, de arra, hogy nagyot és sok jót munkáljon, vajmi kevés,

Európába s *Gabrielle*, *Garanger* tanácsára, önként jelentkezett a hatóságnal.

Eyrand ezalatt a legsanyarubb helyzetben kinlódott Amerikában, inidont megkísértett, hogy pénzre tegyen szert, s ál utakon végre elvergődött Havannába, hol egy volt alkalmazottja felismerve őt, feljelentette a rendőrségnek, mely őt elfogva, kiszolgáltatta a francia kormányynak. A nyár óta mindkét gyilkos a *Palais de Justice* lakója s a vizsgálat alatt, mely alkalomból a gyilkosságot is rekonstruálták a *Rue T. D.* ben, amelyhez az áldozat szerepét egy rendőr adta, gyakran szembesítették őket, mely alkalommal nem hiányzottak a drámai jelenetek. Különben *Gabrielle* mentségéül azt hozza fel, hogy őt *Eyrand* hipnotizálta, s e befolyás alatt vak eszközzé vált.

Pontban déli 12-kor elhangzott az elnök ajkáról a parancs: „vezessék be a vádlottakat!” Erre általános mozgás keletkezett. A cserepár egyszerre jelent meg a vádlottak padjához nyíló ajtón. Lőn pedig erre olyanféle mozgás, minőt az ember a színházban szokott tapasztalni a „première danseuse” megjelenésekor valamely kihíresztelt baletten, csakhogy a hirtelen nekiszegzett minden kaliberű színházcsövek éppen olyan hamar le is hanyatlottak méltó bizonyítékául, hogy még sem találtak olyan szépnek a „csodálatos” *la belle Gabrielle*-t. Hát bizony csak olyan közönséges kis „onoriére” benyomását teszi az emberre ez az alig huszonkét éves bűnös; s míg fítos, égfelé kívánczó igazi francia orrocskáját kendője mellé dugja, nem a legcsekélyebb figyelemmel szemleli a „stiszteletére” egybegyűlt fényes közönséget. *Eyrand* maga komor egykedvűséggel néz hol a mennyezetre, hol pedig a szemközt ülő esküdtekre. Úgy látszik, nagyon is tisztában van a reá várakozó

Folytatás a mellékleten.

s Te mégis mennyit építél e 25 év alatt nemcsak egyházas és iskolánk felemelésén, hanem a nemzeti közművelődés körül is. Meltán kiérdemelted kartársaidtól a „költő-pap“ elnevezést.

Ez a szép elnevezés megfelel lényednek s munkásságodnak, mert: dalban istenség van, — s mint él az, él a dal — a népek örömeivel — a népek fjdalmival — S te így éltél közöttünk 25 éven át.

Midőn a lelkünk és szíünk legszebb virágaiból font koszorút atn ujtottam, fogadd e nap emlékeül e csekélyégeket egyház-közönségedtől oly s ivesen, mint azt mi neked adjuk.

Az egyik: a könyvek konvve, melynek tanításait Te oly ihl-tszerüleg tudod lelkünkbe csepegtetni, hogy a ki nem hisz is hívő leend, s az elc-üggedt új reményt nyer. Taníts bennünket belőle tovább is, hogy lelkünk tökéletesedjen az Isten imada-aban és a felebarati szeretet gyakorlásában.

A másik, ez arany toll, melyet azért készítették aranyból, hogy méltó eszköze legyen álmodásaid megörökítésének, mert a mint a költő mondja:

A dalnok álmodásait
Szellem kéz rezgi át;
Dalába hangot és szót
Isten sugalma ad.

Ez isteni sugalom megörökítésére készült e toll is. Irj vele sokat, soká, mert ez által nemzetünk közművelődésére hatsz.

És most mielőtt bevégezném beszédemet, az egész egyház közönségével együtt kérem az egek urát: tartsa meg drága életedet a haza és egyházad javára.

Elj boldogan soká, nagyon soká!

Lelkes éljenzés hangzott föl a templomi közönségnek igaz szívérését tolmácsoló eme beszéd befejezésekor.

A jubiláns lelkész mély meghatottsággal mondott köszönetet a nem várt és nem remélt kitüntetésért. Nem veti föl a kérdést, mint az alszemérmesek szokták ilyenkor tenni, hogy megérdemelte é. amire a felelet az szokott lenni hogy — nem! Ő lelke minden erejével az igazságot kereste, hirdette s azon munkált, hogy benne hivei és hallgatói az igazsághirdetőjét ösmerjék és szeressék. Ő így akarta s ezután is így akarja megérdemelni az emberek szeretetét. A bibliából ezután is az igazságokat fogja felkutatni s a felkutatott igazságokat az emberiség közkincsévé akarja tenni. Az arany-tollal nem tudja, ha fog-e még dalokat írni; de boldognak fogja magát érezni, ha műve a szoltárok fordításában az arany toll munkájára lesz érdemes.

Végül felhangzott az énekkar örömdala, melynek *Eljen éljen él* értelmű ütemei rokon-érzést fakasztottak a hallgatóság szívében. Csakmikor a templomi ájtatosságnak vége lett: futott hire a városba az ev. ref. egyház egész csendben rendezett örömmünnepe. Az első gratuláló főispán öméltsága volt, a ki titkárától kísérve személyesen látogatott el a lelkész lakra, hogy üdvözölje kitünő barátját.

Öszinte szívvel csatlakozunk mi is a gratulánsokhoz.

sorssal s ezt mindenkép bizonyítani akarja a legteljesebb őszinteséggel. Ha ő rajta volna, úgy még bizvást az első napon le lehetne tárgyalni az egész esetet, csak hogy cinkostársának a védője nagyon is belekapaszkodott egyetlen védőszókébe. a *hipnotizmusba*, mi nagyon is megnyújtotta a tárgyalást, pedig hát sietni kellett, mert ha szombat estéig nem lehet ítéletet mondani, akkor marad a jövő évre!

A kihallgatás első napja különben elég egyhangúan folyt le s miután előbb *Eyraud* a legtermészetesebb hangon, mintha csak valami kávéházi históriát mondana el, elismételte az „esetet“, mint az fennebb már el van mondva, határozottan és ujalog állítja, hogy a kotelct *Gabrielle* csavarta a szerencsétlen „noceur nyaka köré. *Gabrielle* azonban mindenképpen igyekszik minden felelősséget magáról elhárítani, állítván a mindenesetre valószínűlenebb esetet, hogy *Eyraud* kezeivel fojtotta meg *Gouffé*-t.

— Az ön állítása teljesen magán viseli a valószínűtlenség bélyegét, míg az *Eyraud*-é sokkal logikusabb — mondja neki az elnök; mire a „szép“ *Gabrielle* valamit mormog maga elé.

A második napon kezdődött a mintegy hatvanra menő mindkét nemű és minden osztályu tanu és szakértő kihallgatása. A tanuk között, természetesen, legérdekesebb volt *Garanger*, ki még mindig, úgy látszik, érdeklődéssel viseltetik a vádlott nő iránt, mit azzal is kellőleg bizonyított, hogy számára a tárgyalást megelőző napon teljesen új divatú öltözetet küldött a börtönbe; mit, úgy látszik, a szegény bűnös leány is kellőleg méltányol, mert a leghálásabb pillantásokat veti rá. E főtanu, kinek legnagyobb érdeme, hogy az igazságszolgáltatás is ennnyire juthatott, természetesen a nő javára vall.

Különlélek.

Lapunk jelen 1-ső számát még múlt évi előfizetőinknek is megküldöttük és annak elfogadását megrendelésnek tekintjük. A hátrálékban maradt előfizetőinket tisztelettel kérjük hátrálékaiknak mielőbbi beküldésére.

A kiadóhivatal.

(Legfelsőbb adomány.) A király kabinet-irodája *Gyulai* Viktor bánszakai tanító részére 15 ftnyi kegyadományt küldött.

(Személyi hír.) Főispán öméltsága múlt hó 31-én este a gyorsvonattal Budapestről Ujhelybe visszaérkezett.

(Az ujévi gratulációk megváltására) *Hammersberg* Jenő 2 ftot, *Hönsch* Dezső, kir. főmérnök, 1 forintot *Székely* Albert dr. 1 ftot, *Erős* János dr. 1 ftot küldött hozzánk, hogy azt az árvaház javára fordítsuk. E címen máig 15 ftot kezel a *Zemplén* kiadóhivatala.

(Új évi tisztelgések.) Nem a sablonszerű szokásnak, nem is a divat hívalkodásának, hanem a szív legnemesebb érzelmének, a ragaszkodó szeretet parancsának hódolt vármegyénk tisztí kara, midőn az új év délelőttjén az alispán vezetése alatt főispán öméltságánál testületileg jelent meg s kívánt boldog új évet. *Matolay* Etele alispán, keresetlen, szívből jövő, szívhez szóló szavakkal tolmácsolta az új évi legőszintebb s legjobb szerencsekívánatokat. Öméltsága meghatottan választott, biztosítván a tisztelgőket továbbra is irántuk való jó hajlandóságának változatlanágáról.

A tisztelgés befejezése után öméltsága a jelen voltak mindegyikével kezét szorított s mindegyiküknek külön-külön is boldog új évet kívánt. Kisvártatva ezután az alispánnal tisztelgett a tisztikar *Viczmány* Ödön főjegyző vezetésével. — A tisztikar távozása után testületileg tisztelgett Öméltságánál, s az alispánnál, a kir. pénzügyigazgatóság, kir. tanfelügyelőség, a kir. kerületi felügyelő s államépítészeti hivatal. Egész délelőtt egymást érték a kiváló magános tisztelgők is mindkét helyütt. *Ormándy* Miklós dr. kegyesrendi házfőnököt és gimn. igazgatót hosszasan fogadta öméltsága, s végül afelett való örömeinek és meggyőződésének adott kifejezést, hogy Ujhely és vidékének régi közóhajtása, a hat osztályos gimnáziumnak főgimnáziummá emelése, már a legközelebbi jövőben teljesedni fog. — Bizony, bizony ennél kedvesebb egy ajándékot nem igen hozhatna számunkra ez az új esztendő! — *Új év első napján* a kir. törvénytörvényes, a helybeli kir. járásbírósg fogalmazó személyzete, ugyszintén a kir. ügyészség tagjai is, testületileg tiszteltek *Hammersberg* Jenő kir. törvénytörvényes elnökkel. A kir. törvénytörvényes részéről *Major* István kir. tszvéki bíró, a kir. járásbírósg nevében *Balogh* Károly kir. járásbíró, a kir. ügyészség élén *Hlavathy* József kir. ügyész tolmácsolta a jökvánatokat. *Hammersberg* elnök megköszönvén s viszonzván a jó kívánságokat a nála megszokott ékesszólással buzditotta az egybegyűlteket, hogy az igazságszolgáltatás körül eddig tanusított buzgalmukat tartsák meg a jövőben is.

A harmadik nap az orvosi tudomány rettegett orozslánjainak napja volt. Ez érdekes pörben ugyanis két iskola küzd egymás ellen: a párisi és a nancy-i. Az első ugyanis, melynek feje a világhírű *Bronardel*, mindenképp bizonyítja, hogy a vádlott nő teljesen felelős tettéért és semmiképp nem áll a védelmet támogató nancyi-iskola azon állítása, hogy létezik „éber hipnotizmus“, s hogy ily fajú „suggestio“ alatt valakit gyilkosságra lehetne bírni. A híres tudós azon állítása, hogy a vádlott nő teljes öntudattal követte el tettét határozottan válságos volt e szegény teremtményre s kirántotta az utolsó talpalatnyi földet a védelem lába alól. E nap nem csekély jelentőségű momentuma különben a toloncház orvosának *Voisin* dr.-nak különleges viselkedése volt, ki minden tanuskodást megtagadott, a miért a főügyész nem a legkiméletesebb hangon nyilatkozott róla.

Liégeos, nancyi egyetemi jogtanár, nagy zajjal kezdte az általa képviselt iskola dogmájának védelmét. Az „éber nyilvánuló magnetizmus“ e nagy harcosának négy órai előadását, ki mellesleg szólva nem is orvos, a publikum sokszor édes mosolygással hallgatta. A nagy harangirozó azzal végezte sokszor a legpikánsabb részletekkel megspékelt beszédjét, hogy: *Gabrielle* akarat nélkül tevő „automata“ volt *Eyraud* kezében s semmiképp nem felelős tettéért.

Felállott azonban a nagy *Bronardel* s egyetlen argumentummal szétmorzsolta a szegény doktoroskodó jogászt. „Azt állítani, úgymond, hogy egy egyén képes a saját akaratát egy más éberrelvő személyre átvenni a nélkül, hogy azt elalattatná: ez bizonyítgatása egy régen ismert igazságnak, hogy valaki képes a környezetében élőkre bizonyos befolyást gyakorolni. Különösnek fogják

(Főuri nemes tett) *Matolay* Etele, mint a főgimnázium ügyében működő bizottság elnöke, kéréselevelet intézett a vidéken lakó tehetősebb urakhoz, hogy adományaikkal az itteni hat osztályos gimnáziumot nyolc osztályossá emelni Sátoralja-Ujhely közönségének segítsenek. Az első válasz (német nyelven, de magyar-szeretű szívtől sugallva) e napokban érkezett meg *Tolcsváról* s így hangzik: „Nagyságos Uram! Szíves felszólítására, melyet dec. hó 27-én kaptam, válaszolok. Igaz örömmel szolgál, hogy a székvárosokban alapítandó főgimnáziumhoz csekély tehetségem szerint eszerinttal én is hozzájárulhatok. Kérem Nagyságodat, hogy e hasznias szándoku adományt rendeltetése helyére eljuttatni sziveskedjék. Kiváló tisztelettel: *Waldboth* báró.“ Isten éltesse a nemesen gondolkodó, a nemzeti közművelődésért hön lelkesedő főurat igen sokáig! Példája hasson, buzditson s a legszelebb körben számos követőt vonjon maga után. — Lapunk nyomtatása közben értesülünk, hogy az *O-Liszván* nagybirtokos *szepesti káptalan* a főgimnázium építésére ötven forintot küldött.

(S.-a. Ujhely város szakbizottságai) Múlt évi december hó 30-án alakult meg a város képviselőtestülete, mely alkalommal a szakbizottságok is megválasztattak és pedig a következőleg: I. az iskola és szegényügyi bizottság, elnöke: *Bydeskuthy* Sándor, alelnöke: *Kecskés* Antal, tagjai: *Behyna* Miklós, *Ember* Ernő Mihály, *Láczay* Elek, *Prámer* Alajos, *Schwarz* Bernát és *Zinner* Henrik; II. a gazdasági bizottság, elnök: *Farkas* Lajos, alelnöke: *Hornyay* Béla dr., tagjai: *Behyna* Miklós, *Dókus* Mihály, *Jelenek* Ádám, *Pollák* Lajos, *Szölösi* Artúr és *Zinner* Henrik; III. a jogügyi bizottság, elnöke: *Láczay* Elek, alelnöke: *Kiss* Ödön, tagjai: *Ambrózy* Nándor, *Haas* Bernát dr., *Reichard* Soma dr., *Rosenthal* Sándor dr. és *Székely* Elek, előadó: *Lehoczky* Mihály v. ügyész; IV. a számvérvő bizottság, elnöke: *Székely* Elek, tagjai: *Dókus* Mihály, *Ember* Ernő Mihály, *Halász* József, *Jelenek* Ádám, *Szölösi* Artúr, *Viczmány* Ödön, *Zinner* Henrik; V. az ipariszkolai bizottság, elnöke: *Kecskés* Antal, tagjai: *Hornyay* Béla dr., *Háber* Gyula, *Jelenek* Ádám, *Pataky* Miklós, *Ujfalussy* Endre, *Zinner* Henrik, továbbá az ipariszkolai tanítók és az ipartársulati elnökök; — VI. az építészeti bizottságba rendes tagokul *Hornyay* Béla dr., és *Schön* Vilmos dr., póttagokul *Ember* Ernő Mihály és *Haas* Bernát dr.; — VII. s a közegészségügyi bizottságba *Boór* Jenő, *Buday* Ákos, *Fabry* Károly, *Fejes* István, *Hornyay* Béla dr., *Jelenek* Ádám, *Kecskés* Antal, *Kincsesy* Péter, *Knopfler* Sándor, *Kellner* József, *Ormándy* Miklós dr., *Prámer* Alajos, *Pataky* Miklós, *Reichard* Mór, *Székely* Elek, *Schön* Vilmos dr., *Szitóvszky* Ágoston, *Weisz* Kálmán, *Vágó* Gyula, *Zlinsky* József választattak be, előadó: *Szepessy* Arnold dr., városi orvos. Ez a bizottság elnökét saját kebeléből fogja megválasztani.

(Könyöradományok gyűjtése.) A minister megengedte a szukói g. k. hitközségbelieknek, hogy templomuk és iskolájuk felépítésének költségeire az ország területén három hónapon át könyöradományokat gyűjthessenek.

(Egybekelés.) *Nyomarkay* Ödön dr., gyakorló orvos, e hó 26-án vezette oltárhoz *Horváth* Ida kisasszonyt, *Horváth* István Bereg-vármegyei nagybirtokos, volt főispánnak szép leányát.

találni, hogy *Gabrielle Bombard Eyraud*-t el nem hagyta, dacára annak, hogy az sem szép, sem fiatal nem volt. Számos külső bou'evardi *demoiselle ambulante* mutatja e sajtászerűségét a nélkül, hogy a legkevésbé is hipnotizálva volna. Ez érdekes kijelentést a publikum zajos hahotával és tetszéssel fogadta.

Az utolsó nap a rettegett „verdict“ napja fokozódó érdeklődés mellett folyt le. A védelem az előbb elmondottak alapján mindent megkísértett a bűnösök élete megmentéséért. A magán vádló a három árva *Gouffé*-kisasszony képviselőletében a legszigorubb büntetést, mint egyetlen megtorlását apjuk halálának kérte a „jury“-tól s a forma kedvezéért egy franknyi kártérítést; mit a nagylelkű törvénytörvényes aligha fog megtagadni.

A vádló állami főügyész a *Queznay de Beaurepaire*, ki azóta lett híres emberré, mióta élve eltemette a jersey-i nagy számúítottat a „brav-général“-t, egyikét tartotta legremekebb vadszedeinek s mig majdnem fenyegetéssel hangon követelte az esküdtektől az *Eyraud* fejét, addig némileg engesztelő hangon így kérte őket: egyszerű kérttem csak pályámon a halálbüntetést egy nőre, s boldog voltam akkor is, hogy a zsüri azt megtagadta tőlem; a mai napon lelkiismeretüket hívom fel, hogy megtalálják a vádlott nővel szemben az enyhítő körülményeket. E kijelentés hatott az esküdtekre, mert midőn rövid idő múlva visszatértek az elnök ünnepies hangon hirdette ki, hogy mig *Eyraud* kiszolgáltatattik a „guillotine“-nek, addig *Gabrielle* Bompardnak husz évi kényszermunka adatik bünei megbánására.

Pati Kárius.

(Az időjárás) csikorgó erejéből az egész hét folyamán egy vonalnyt sem engedett. A hőmérő kérésője 12 fokon a 0 alatt úgy áll, mintha oda fagyott volna. — Szóval kemény telünk van.

(Gyászhir.) Horváth Endre, növevelő intézeti igazgató, december hó 28-án, rövid öt napi szenvedés után meghalt. Meghüléséből eredő tüdőgyulladás oltotta ki az egészséges életerőt, mely a soha nem lankadó tevékenység delelőjén tört meg. Épp azért keltett halála igaz részvétet mindenfelé, hol ismerték és kik tudták, hogy a példás családapa, mint polgár, becsületes hazafiú kötelességeinek, mint növevelő a szülők reményeinek gyermekeiknek odadó nevelése és képzése által teljesítette nemcsak hivatását. Ez az igaz részvét és fájdalom híven tükröződött múlt hó 29-én délután végbement temetésén, hol az ágostai egyház imatermében fölállított és koszorúktól borított ravatalt a megtört hitves, család és rokonok mellett tanítványai: hangosan zokogó kis leányok s nagyszámú halottas gyülekezet vette körül. Fokozódott a megindulás Boór Gyula ágost. ev. ref. lelkesnek hazafias fájdalomtól áthatott gyászbeszéde alatt. A hosszú életre érdemes, de váratlanul elhunyt férfit nyugodjék békében! — Fábry Károly elemi iskolai tanítót és nejét súlyos vesztés érte, Mariska nevű 10 éves leányuk f. hó 27-én, rövid szenvedés után, meghalt. Temetése nagy részvét mellett ma egy hete ment végbe.

(Polonyi Elemér) zongora-művésznek Miscolczon a múlt hétfőn s kedden tartott hangversenyéről a *Borsodmegyei Lapok*-ban ezt olvassuk: szép számú, jobbára zenekedvelőkből álló közönség gyűlt egybe. A fiatal művészt a zenevilágában ösmert jónév előzte meg. A tudósítások, melyek művészi hírnevéről beszéltek, nem voltak túlzottak, mert Polonyi Elemérrel szemben, fiatal kora dacára, bevégzett művészszerzővel van dolgunk. Művészi tehnikája, ritka kivitelű erő, s öntudatos játék jellemzik a fiatal művészt, kinek minden egyes számát zajos tapsal fogadta s jutalmazta a közönség. Részünkrol, így végzi a lap-kolléga, nem marad hátra más, mint csatlakozni a közönséghez s a nyújtott művelésért őszinte elismerésünket fejezni ki.

(Tüz.) Az Ujhelyi lazaroniainak nyomorúságos hajlékú szolgáló egyik vásáros fabódé múlt hó 30-án meggyuladt és földig égett. A benne tengődő koldus-familiának vigyázatlansága okozta a tüzet.

(Talált gyermek hullá.) Az ujhelyi ref. temető hóval borított sírhantjai egyikének oldalából, a sírásó kutyája egy kis faladát kapart ki, melyet, mint a nyomok mutatják, csak az előtt pár nappal helyezhettek oda. A faladában egy időelött világra jött fiú gyermeknek gondosan bepólyázott hulláját találták.

(Tolvaj asszony.) A hetivásári rendszeres tolvajoknak egy kiváló alakja került e napokban a rendőrség kezei közé, Adám Jánosné, mátyásházi asszony, személyében. Taub, Kazinczi-utcai szatóc boltjában, társával az ajtó mellé rakott só és kása körül sattenkedtek és a megtöltött batyuval már-már odább állottak, mikor Taub boltos a kézalatt jó vásárt csinált Adámnének nyakon csipte. A másik tolvaj asszony azalatt megugrott. A rendőrség, a letartóztatott asszonynál kartonokat s gyapotkelmét végszámra, kendőket tucat számára, poharakat, szalonát, húst, és más aprólékos tárgyakat talált. Adámné mikor látta,

A közcacsoráról.

1890. december 27.

Az étkezések között legjobban szeretem a vacsorát; — a vacsorák között a közcacsorát.

Elragadó kiszolgálással, szép társaságban pompás ételek: ez a helyzet szignaturája. Haza is jöttek vacsorázni pesti ifjú uraink, itt voltak a szomszéd vármegyék fiatal *gourmand* jai és lehet mondani, benn volt vármegyénk összes fiatalága.

Más multság előtt mindig a borbélyom szokott tájékoztatni:

— Kérem alássan, ma nem igen fog sikerülni a bál! Alig borotváltam eddig egy pár vidéki urat! — Most annyi embert borotvált, hogy hozzá sem tudtam férni, de különben sem kellett jóslatához fordulni, mert maga a meghívó eléggé garantírozta a multság sikerét. A 63 rendező neve elég biztosíték volt arra, hogy a hölgyek igen jól fognak mulatni.

Mindnyájunknak kellemes meglepetésül szolgált, hogy a multságot a vármegye háza termeiben rendezték, ahol bizonyos valamilyen *vig szellem* lakozik, aki hangulatot hoz a kedélyekbe és jökevőre fakasztja a társaságot, mert immáron hagyományossá válik, hogy itt minden multság nagyszerűen sikerül. A két évi pauza, úgy látszik, jót tett az öreg vármegye háznak, mert a *vig szellem* azalatt meg nem unta magát és nem költözött ki, a falak pedig megerősödtek a pihenésben.

Kitűnő ujtás volt (nem az árvaházra, de a borotválható urakra nézve), hogy az ételek ára bele volt számítva a belépő jegybe. Senki sem vonta ki magát az evés alól, senki sem panaszkodott itt gyomorrontásról, hanem amint a vacso-

hogyan sem türes sem tagadás, bevallotta, hogy az összes holmit ő és megszökött asszony négy kézre szereztek össze. Az úgy a bírósághoz került.

(Megszökött.) Klein Béni ujhelyi pék, B. K. bizományosa, a néhány száz forint ára sütemény eladásából befolyt pénz elsikkasztása és jó summa adósság hátrahagyása után Amerikába szökött.

(Meghívó.) A sárospataki ev. ref. főiskola ifjúsága e folyó évi január hó 10-én a »Károlyi-alap« javára, hangversenynyel összekötött tánc mulatságot rendez. Belépő díj: Személyjegy 1 ft Családjegy 2 ft felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 2 óra-
kor. A rendezőség kéri a hölgyeket, hogy minél egyszerűbb ruhában jelenjenek meg. Az érdekes hangverseny műsorozata következő: 1. »Hajós imája« (Hubay Jenőtől) éneklő a főisk. zenekar zongora kísérettel. 2. »A persa paraszt« szavalja if. Bajusz József. 3. »Magyar népdalok« éneklő Maklary Ilona k. a. Zindely Mariska k. a. zongora kísérettel. 4. »Bálután« vig monolog. szavalja Sorány Dezső. 5. »Mandragora dal« Delibes-től, részlet *Trubadur*-ból s *Borgia Lukrécia bordala* éneklő Macskássy Sándorné úrnő Zindely Pista kísérettel. A hangversenyt a »Népfelkelők« vig dalával fejezi be a főiskolai zenekar. — A multságára a patakiak az ujhelyieket is nagyon szívesen várják.

(A homonnai polgári iskola) kiegészítésül életbe lépett középkereskedelmi iskola, valamint az intézet épületének múlt év folyamán történt felépítése és berendezése alkalmából ez évi január hó 24. napján délelőtt 11 óra-
kor az iskola nagyertermében megnyitási ünnep s ezt követőleg délutáni 2 óra-
kor a nagyvendéglő éttermeben társas ebéd lesz. Ugyanakkor a nagyvendéglő tánc-
termében a kaszinó-egyesület esteli 9 óra-
kor kezdődő házas jellegű táncmulatságot rendez. Belépő díj a tancestére 1 ft. — *Dercsényi Kálmán*, kaszinó-elnök. — *Lukovics Géza*, iskolaszéki elnök.

(Földregés.) Vármegyénknek északi részét december 30-án földregés látogatta meg. Eddig négy helyről kaptunk tudósítást: Homonna, N. Mihály, A. Hrabócz és Lesznáról. E tudósításokból ítélve, a földregés ereje jelentékeny volt »Családi körben éppen asztalnál ültünk, írják Homonnáról, s az ebédet elvégezve, beszélgettünk mikor egyszerre borzasztó recsegés riasztott fel mindnyájunkat. Egy pillanat alatt talpon voltunk valamennyien. Láttuk, hogy a házban minden tárgy mozog: a butorok jobbra-balra inognak, helyükről kimozdulnak. Eleinte az hittük, hogy csak a mi házunkban történt valami baj, talán leszakadt valami gerenda, vagy beszakadt a tető vagy beomlott a pince. Kírohanunk az utcára s ott már nagy csoport embert találtunk, kik részben hajadonfővel, házikabátban futottak ki szobáikból s megrémülve várták, hogy mi történik. A fő dregés mintegy 4—5 másodpercig tarthatott s olyan erős volt, hogy az utcán menők járásközben is megérzték. Több ház megrepedezett, de nagyobb kár nem történt. Emlékezete nem lesz olyan felelmetes, mint a 3 év előtti volt, a mely jelentékeny kárt is okozott. Isten csodája, hogy a földregés össze nem döntötte a katolikus templomnak rozoga tornyát, mely külföldben is dülőre áll és meg van repedezve.« — Alsó Harabóczról a következők írják: »Tegnap fél 1 kor robajjal kezdődő földregést éreztünk. Iránya délészaki volt s négyszer megújult. Balassa István br. kastélyában

rához ültünk. leplezetlenül nyilvánult a jó étvágy, mohón látott mindenki a sok pompás pulykához, malachoz és oly jó ízűen ettünk az ápolandó árva-
egészségére, mintha csak a saját egészségünkre ettünk volna.

11 óra felé a *vig szellem* már ott lebegett a társaság felett, — a kedves virágáros leánykák felbokrétázták frakkjainkat, a vén cigány felpezsdítette a vért, a jó kedv úgy betöltötte a termet, hogy az asztalok már nem férték belé.

»Ki az asztalokkal! — Ki az asztalokkal!«
Mig ez megtörtént a társaság a szomszéd termekbe vonult, a hol mérték a bort, a pezsgőt és az animót.

Pohárcsengés, csengő kacaj, rózsás frakk, rózsás kedv, tréfa, bohóság, muzsikaszó... de szép így az élet!

A terem másik oldalán volt a cukros szoba. Szép menyecskek, bájos leánykák kínálnak édes szóval szájingerlő nyálákságokat, forró teát s mindjárt reá lehűtő limonádét. Körbe látgy fotólökben halk társalgás közben alakulnak a párok, angazsirozzák egymást egy fordulóra — talán egy életre.

A rázendített csárdás újból betölti a nagy termet a toalet és tánckritikus mamák elfoglalják helyeiket, a fiatalok torlaszt képez a cigány előtt és tomboló jó kedvvel táncol egymás lábán. A szélső párnák már csak az én lábom jutott. (Ezt az egyet élveztem ingyen!)

A nekiindult táncnak csak az első napsugár vetett véget, pedig az december 28-án elég későn mutatkozik.

Montgomeriben így esett meg a híres lakoma!
Coeur pub.

nagyobb társaság volt együtt, mely az épület ingását érezvén, rémülten menekült ki a szabadba, úgy a hogy volt, nem törődve a csikorgó hideggel. A földregés erejét mutatja, hogy a kastély falai is megrepedeztek. N. Mihály levelezőnk h iradása szerint a tükrök a falakról leugráltak, az ingaórák megállottak — Lesznai tudósítónk előadása szerint: *Leszna* községben (n. mihályi járás) m. hó 28-án d. u. egy és két óra közt más fél percig (!) tartó földregést észleltek. A félelem nagy volt, de baj nem történt. Ungvármegyében is megéreztek a földindulást.

A községi jegyző és bíró urak figyelmét tisztelettel fölkérjük, hogy a Zemplén 1891. évi naptárból kellő készletet tartottunk föl számukra. A múlt évben ugyan s jánálattal tapasztaltuk, hogy későn érkezett megrendeléseikre nem számítva, készlet hiányából igényeiknek eleget nem tehetünk. Ez évben gondunk volt arra hogy a nagyobb kereslet dacára is eleget tehessünk későbbben érkező megrendeléseiknek. Egyszermind kérjük a bíró és jegyző urakat, hogy a naptarak beszerzése iránt nálunk két hét lefolyása alatt jelentkezni sziveskedjenek, mert azontul a számukra fentartott példányokat is konvencióra kellene bocsátanunk *A Zemplén kiadóhivatala*

Egyesületi és társas élet.

Az idegen hangzású zempléni község-nevek átmagyarosítása.

I.

Közérdekű, terjedelmes, mondhatom nagyértékű munkát van előttem: az a bizottsági elabórátum, mely a Zemplén-vármegye földjén épült helységek közül mindazoknak a számára, amelyek maig is idegen hangzású nevet viselnek, új, magyar neveket hoz javaslatba.

A szép munkát sok gyönyörűséggel lapozgattam végig; s most, hogy e közérdekű javaslatnak lapunkban való közzétételére az idő és alkalom elérkezett: hiszem, hogy annak megösméréből a *Zemplén* t. olvasói nemcsak sokoldalú tudást, de hazafias érzést is fognak meríteni.

Ennek a becses, nagy időkre szóló munkálatnak, mint ilyennek, megvan a maga története.

A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén-vármegyében terjesztő egyesületnek S. a. Ujhelyben még az 1888. évi febr. hó 17-én tartott közgyűlésén *Dokus Gyula* indítványozta, hogy az egyesület sorolja sürgős teendői közé és vegye föl munkarendjébe a vármegyebeli idegen hangzású helységnevek átmagyarosításának a kérdését is. Az indítványt *Bihary Emil* n. polenai g. k. lelkes hazafias szép beszéddel támogatván, a közgyűlésnek akkori elnöke, *Andrássy Tivadar* gf. lelkes éljenek közt mondotta ki a határozatot, hogy t. i. a közgyűlés az indítványt meglegyszeresítve magáévá teszi. Ugyanakkor *Fejes István*, egyesületi második alelnök, *Bihary Emil* és *Dokus Gyula*, egyesületi tagok megbizattak, hogy a részletes konkrét javaslatot kidolgozván, további eljárás végett az egyesület választmányához majdan juttassák el.

A javaslat kidolgozására hivatott bizottság a »divide et vincas« elve szerint nagy munkáját két részre osztotta, s az első biralat jogát a bizottság elnökére ruházta.

Dokus Gyula a s. a. ujhelyi, bodrogközi, gálzicsi, n. mihályi, varannai, tokaji és szerencsi járások területén lévő község-nevek revideálását vállalta magára, — *Bihary Emil*, munkatársa, pedig a szinnai, homonnai és sztropkai járásokban találtató község-neveket tette az átmagyarosítás érdekében föltűztes tanulmány tárgyává.

Bihary E. nagyterjedelmű, etnográfiai szempontból itelve is igen becses és teljesen kész munkátat 1888. évi június hó 19-én már postára adta; *Dokus Gy* pedig a s. a. ujhelyi gálzicsi, n. mihályi és varannai járásokban idegen hangzásúknak talált község-neveket a javasolt új nevekkel együtt jegyzékbe foglalván, munkálatát 1889 évi dec. hó 10-én a bizottság elnökéhez eljuttatta. — Mar itten megjegyezzük, hogy a bodrogközi, a szerencsi és tokaji járások helységnevei, minthogy azok vagy teljesen magyar, vagy legalább is magyaros hangzásúak, a bizottsági munkálat keretéből kihagyattak *Fejes István*, bizottsági elnök, gondosan átnézvén a hozzá érkezett mindkét rendbeli munkálatot: a munkatársai által javasolt község-nevtől egyben másban eltérő véleményének rövid *szel-jegyzés* formájában adott kifejezést.

Igy s ily állapotban került 1890. évi jun. hó 10-ik napján a bizottsági munkálat a magyar nyelvet s népnevelést terjesztő egyesület asztalára; onnan a *Zemplén* szerkesztőségéhez avval a kívánsággal, hogy mielőtt a konkrét javaslat előleges tájékoztatás, de egyszermind nyilvános eszmecsere fölkeltése végett is a *Zemplén* hasábjain közzétetnék: főmunkatársunk megfelelő bevezetéssel lássa el.

Mostanáig a melőzhetetlen egyéb közlendőkkel együtt járt tehnikai okok hátráltatták e sorok íróját, hogy reá nézve megtisztelő feladatát

előbb teljesítse. De most már munkához foghatott s a közérdekű ügyre eleve is felkéri a t. olvasó közönségnek szives figyelmét.

Értesítés.

A s.-a.-ujhelyi polgári olvasóköri tagjai értesítetnek, hogy a kör évi közgyűlése f. hó 18-án, azaz vasárnap, d. u. 2 órakor az olvasóköri helyiségében meg fog tartatni

Tárgysorozat:

1. Titkári jelentés a lefolyt évről.
 2. A számvizsgáló bizottság jelentése a pénztár állásáról.
 3. A tisztikarnak 3 évi tartamra való megválasztása.
 4. Esetleg teendő indítványok.
- Kelt a választmányok 1890. évi dec. 30-án tartott ülése határozatából.

Margítal József dr.,
elnök.

Kende Antal,
jegyző.

CSARNOK,

Ujévi hangulat.

Száll az idő sebes szárnyon.
Utja végét megtalálom
Engem is visz bűvös álm
Szerén a vágy.
Paripáim egye futnak,
Vége még sincs a nagy utnak;
Hívhat rózsá-ágy:
A tűnő perc pihenni se hágy.

Bércre, völgybe, — rajta! föl, le!
Suhan a táj tündökölvé,
S visszatér új képet öltve...
Hunyhatom szemem:
Benne élek a varázsbán;
S bár ezentúl sohse lássam,
Jön a táj velem
Itt a rajza méla lelkemen.

Láthatatlan végtelenbe
Mindhiába néz az elme —
Hátha tán új nyomra lelne?
Nem talál soha!
Hol virulnak örök rózsák:
Durva kézzel a valóság
Föl nem ér oda, —
De fölér az eszme mámorá.

Jobb tehát a gondolatnak
Paripái hadd ragadnak!
A valóru álmod ad csak
Képet igazán:
Szeremről nem kelek fel —
S napot érzek hunyt szemekkel,
Nincsen éjszakám;
Repülök a büszke cél után.

Megvan!.. Ott leng már élésem!
A magasban és a mélyben.
Fogy idő, tér, — látom, érzem:
Ott a végtelen!
Millió év percbe törpül,
Arany küllő tovaögrödülvé
Völgyön és hegyen, —
A titokba pillant szellemem.

Csak mikor te. új esztendő
Vagy pályámat mezőkzentő
Akkor ébred a merengő:
Óh mily zökkenés!
Képzelt volt... nem repültem,
Mozdulatlan helyen ültem...
Éj van... a mérész
Vágy előtt nincs egy parányi rés.

Jönnek évek, tűnnek évek:
Semmit, semmit el nem érek!
Tétovázva áll a lélek
A homály előtt:
A megoldást nem találok;
Meddig való?... honnan álmom?
Sejtem az erőt —
S gyarlóságom pókfonalra szőtt.

A hol álltam, ott vagyok ma.
Nem haladva, csak forogva,
Szédületés gyors motolla
Játszik csak velem:

Körbe, körbe száll az eszme
S meg se moccan, leszögezve,
Bűvös szekerem:
Az örök ma, az örök jelen.

Budnyánszky Gyula.

A „boldog ujév.”

Írta: Szabó Kálmán.

Mikor a vidékről Budapestre tettem át lakásomat, fogalmam sem volt a koldulásnak arról a modern, igazán szegénytelen módjáról, mely *ujévi gratuláció* név alatt ismeretes. Ezt is, mint sok más, legelőször itt tapasztaltam. A falun ilyesmi nem történik. A paraszt, ha olyan szegény is mint a templom egere, a pénzszerzésnek erre az ocsmány módjára, há a az istennek, még nem vetemedett. Ennek csak a fővárosban van igazi talaja, hol... de hagyjuk el ezt a bolseleti tért, mert én mindenáron arra törekszem, hogy közleményem igénytelensége mellett is, mindenkinek tessenék, Neveessen rajta boldog és boldogtalan, ne pedig szomorokodjék. Az okoskodás helyett azért csak egyszerűen elbeszéltem, hogy mi történt velem budapesti életemnek első ujévi reggelén s következő napjain.

Előre bocsátom, hogy az említett évet megelőzőleg Szilveszter-estéjén voltam. Utólag pedig megjegyzem, hogy bizony becsutorázott fővel ballagtam én haza felé. Ezt ugyan én nem tudom, de mások mondják. És én ennek az aljas rágalomnak hitelt is adok, mivel reggel, hogy aktuális kifejezéssel éljek, szervezetem a bor-injekció következtében szerfölött reagált: gyomrom pokoli hőségben égett, fejem irtózatosan fáj, s a káposztát, pájslit és más ijesztő savanyúságokat mohó egyepetyével faltam. Mi sem természetesebb tehát, hogy az ujév reggelének nyolc órája még az ágyban talált. Ott nagy lelki furdalással éppen glédába állítgattam a Szilveszter-esti reminiscenciákat, a mi (zárjelben legyen mondva) minden erőlködésem mellett sem sikerült, midőn ajtomon gyöngye kopogtatást hallók.

— Lehet!

Beállit egy szurtos, kötényes gyerek, a csiriz, suviksz és bagaria kellemes illatától kísérve. A kölyök minden engedelem kérés nélkül szónoki pozitúrába vágja magát, a nagyobb hatás kedvéért kiteszi jobb lábát és torkát irgalmatlanul reszeli, mire, első szónoki beszéde a *boldog ujévet kívánok!* — gyors tempóban kiugrik a száján.

A cipők és kalucsnik érdemes szállítóival lévén szembe, nolle-velle ki kelle szurkolnom számára a konvencionális egy forintot. Örömben rögtön ment kifele, a mikor is sikerült neki a házi asszonyom számára ujévi ajándéku megrendelt tányérokra lépni s azokat izzé-porrá törni. Dühömben alig hogy felöltözök, beállit egy szobacicus. Hogy milyen névre hallgatott, nem tudom, de emlékszem szép fitos orrára a — *Busalkából*. Arca most még pikánsabban mosolygott, mint máskor. Felette kedves jószág a kicsi, azért kacsójába nyomtam egy ötöst, mire sokatmondó némasággal távozott.

Ezután a drága látogatás után ismét nyílik az ajtó és megint egy némbér lép be. De ennek karcsúsága és bája már háj-köpenybe vala vonva. egyenlővé tevén ő kofaságát tetőtől talpig. A lépcsők mászásától még most is oly veszettül szuszog, mint egy repedt kovács fujtató. Az ujévi kívánatból csak az első szót volt képes kiszoritani a mondat többi része fokhagymás kofai szellőben olvadt föl. Mivel gyümölcsöt szokott nekem hozni: adtam a nagy parublik lakójának is egy gyöngye kékhasut.

Már veszem fel a kabátom, hogy a sok jó kívánások elől elszelleljek midőn egy ujkori Merkur, egy bérszolga ömlik be. Különbözik a többitől abban, hogy neki nemesak a sapkája, hanem az arca is utanozhatatlan cinóberben ragyog. Bölseleti iránya a legvastagabb matérializmus, amit tokás pofája is mutat. Egész életében arra leskelődik, hogy hol lehessen jó ételt és italt kapni. A *Szabó*-korcsmában pálinkázik, a *Rieglerben* bort iszik, a *Bányaiban* sörözik. Egy szóval olyan futóur, kinek minden ételére és italára speciális helyisége van. Mindamellet a koldulást tisztességesnek tartja, a mennyiben nő tőle a has és piroslik tőle az orr. Szerelmi dolgokban titkos tanácsosom és küldöncöm: mosdatlan kövér markába ugrasztottam tehát két egyest.

És ez a processzió így tartott nyolc órától kezdve egész tizenkettőig. Mikorára ebédre kellett mennem, a zsebemben nem volt már egy árva hatos sem.

És most lássuk, hogy a sok ujévi gratuláció mozdított e valamint boldogságom szekerén? Épen-séggel nem, sőt egyenesen veszedelmet hozott reám. Mindjárt ujév másodnapján szerencsétlenség ért. Egy jó ösmerősöm t. i. az örök városnak vévén utját, egy kis pihenőre hozzám is betért. Hogy mennyi kiadást és kellemetlenséget zuditott ez a nem mondom, hogy váratlan szerencse árva fejemre, ezt csak azok tudják, kik megrázták már a paradicsomi almafát. Ez egy. — Ujév harmadnapján pedig egy kellemetlen scéna miatt a kávé-

házból kidobták a kabátomat. Még szerencse, hogy én is benne voltam, mert különben az egész telet a fentisztelt ruhadarab nélkül kellett volna átí deregnem. Az év következő napjaiban is esett rajtam mindég valami baleset, melyet itt egy szuszra rendre el nem számíthatok. De egy esetemet, mely becsületesem is érzékenyen érinté, bűnnek tartanék itt e diszes helyen el nem mondani.

Egy izben egy előttem ismeretlen uri emberrel háltam *az két két bakokholé* címzett szállónak egyik szobájában, a mi e szállóban — a dolog minden szokatlansága mellett is — nem ritka jelenség. Lefekvésem előtt nem vettem ki értékes aranyóramat mellényemből, hanem ezzel együtt helyezém a székre. Gondoltam hogy így csak nagyobb biztonságban leszek, mintha az éjeli szekrényen egymaga fog heverészni. És ime mi sül ki ebből a tulságos Deák-ferenci ovatosságból? Az, hogy óram mindezek dacára távol levő objektummá hűtlenedett. Ezt az abszenciát csak reggel a kávéházban vettem észre. Rögtön mentem a rendőrségre bepanaszolni kamarásomat. Legnagyobb bamulatomra már ott találtam az égből pottyant gazembert. Egy széken ült a ragadozók nagymestere. Megjelenésemre fölkel ülőhelyéről s rám mutatva, szemtelenül ezeket mondá az inspekciós tisztnek: Épen itt van az az ember!

Én nem tudtam mire vélni az iménti megjegyzést, s csak azután mikor egy rendőrtisztviselő kabátom kikutatásához fogott, sejtettem, hogy vádolva vagyok. És tessék bámolni, egy hitvány waterburi órát húzott ki a zsebemből, a tolvaj tulajdonát. A patentírozott gazember az én aranyóramat ellopta, s a maga hitvány óráját tevő teli kabátom zsebébe. S aztán rókaravasszággal megelőzvé az eseményeket, a rendőrségre ment és nagy hamisan felvéve a vádló szerepét.

A tárgyi és alanyi tényálladék meg lévén állapítva, szépségesen besétáltattak a dutyiba. Ekkép becsületesem is, száz forintos aranyóram is odaveszett. Ezt hozta nekem krisztkindlibe a sok „boldog uj év”.

Azért félek én azóta az ujévi kívánásoktól. De én sem mondom ezután senkinek boldog ujévet.

HUMOR.

Szokásos udvariasság.

— Bemutatom önnek húgomat, aki két hónappal ezelőtt veszttette el férjét.
— Igen örvendek!

Kaszárnyában.

Generális: No, fiam, meg vagy-e elégedve a menázsival?
Baka: Igenis, meg.
Generális: És igazságosan osztják ki az ételt?
Nincs olyan senki, aki náladnál nagyobb porciót kapna?
Baka: Nincs, generális úr, mert mindnyájan egyforma kis porciót kapunk. (Mátyás Diák.)

Szónyomozat.

Fogház = száj. — Elkeresztelés = vizes bor. — Ülmök = kotlós tyúk. — Bujtár = lázító. — Firhang = kvartett. — Léhtű = jég. — Hajlék = kopaszság. — Csapágy = deres. — Elölülő = kocsis.

Műfordítások.

Tot semper = Tót zember.
Solvat saeculum in favilla = Favillával fizeti a székelyt.
Pertinaci non est mundus = Perti Nácinak nincs szája.
Sustulit Romae = Disznót vitt Rómába.
Manet alta mente repostum = Maradt régi mentére posztó.

Osztozás.

Anya: Nesze, Lajoskám, itt van ez a darab mákos kalács neked, meg az Iluskának, oszd meg vele úgy, mint jó testvérhez illik.
Lajos: Hogy kell azt úgy megosztani, kedves anyám?
Anya: Hát úgy, kis fiam, hogy akivel megosztjuk, annak adjuk a nagyobbik darabot.
Lajos (a mákos kalácsot od'adja egészen Iluskának): Nesze, Iluska, oszd el te!

Katedrai bölcseség.

— A multon okulni, a jelent felhasználni a jövőt pedig élvezni kell.
— Aki az életét meguntá, annak legjobb, ha nem születik.
A bélgiliszta földrajzi elterjedése a vékony bél és a vak bél között van.
— A halandók nem élnek örökké.

GONDOLATOK.

A vérszegény nők nem azért járnak örömezt korcsolyázni, hogy edződjenek, hanem mert ott egészséges piros-arcuaknak látszanak.

Ha egy növel. találkozol az *útcán* és nagyon megnézed, *lehetséges*, hogy szemtelennek fog tartani; — de ha úgy megy el mellette, hogy rá sem nézsz, *bizonyosan* szemtelennek tart.

Első szerelemről sok nót hallottam már lelkesedéssel beszélni, de *utolsó* szerelméről egyet sem. (Mátyás Diák.)

Szabadnak lenni mint a kis madárnak, mehetni bár hová, merre szívünk kíván, pihenhetni ott, hol akarunk, élni, élvezni, miként csak óhajunk — nagy boldogság; de mily különös az emberi szív, mely korlátlan szabadságaért windent tenni, tünni kész s midőn elérte célját, midőn élvezte a határtalan szabadságot s midőn megtanulta ismerni annak árnyoldalait — határokat óhajt, s ha a külvilág nem teremt részire, önmaga teremt határokat önmagának, mert hiszen az ember, ki talán élvezhetne határnélküli szabadságot, ösztönszerűleg keresi a falakat, melyeken tul tilos; és miért? . . . mert szívünk *emberi szív*, s mert agyunk *emberi éssé*.

Vannak fájdalmak, miket csak a sir gyógyíthat meg; vannak keserű érzetek, miket a részvét megsemmisít vagy legalább eltörpít s vannak fájdalmak, miknek a vigasztalás csak új fájdalom.

Átkozd a világot önmagaddal, ha vágyakat teremt szived, mik előtted elérhetetlenek,

Mészáros S.

HIVATALOS RÉSZ.

729/sz. rend. 90. S.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Ripner Márton ladóczi lakos f. hó 27-én egy fekete szőrű, mintegy

egy éves, homlokán fehér csillagos, herélt csikót bitangásban talált.

Igazolt tulajdonosa a község előljárósága útján átveheti.

Dókus Gyula főszolgabíró.

726 sz. rend. 890. S.-a.-ujhelyi j. főszolgabírájától.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy f. hó 24-én Velejte községbe egy sárgás szinű 1½ évesnek látszó kopó tévedt Igazolt tulajdonosa Argyellán Miklós körjegyzőtől átveheti.

S.-a.-Ujhely, 1890. dec. 28.

Dókus Gyula főszolgabíró.

5359 sz. I. 90. A tokaji járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Zemplénumegye tokaji járásának székhelyén Tokaj városában a községi állatorvosi állomás lemondás folytán megüresedvén, ezen állásnak választás útján való betöltésére pályázat nyitattik.

A javadalmazás áll: évi fizetés 300 ft vágatási díjak egy darab marha után 28 kr. borju után 10 kr. sertés és juh után 5 kr. látogatási díj helyben 20 kr. borju után 10 kr. sertés és juh után 5 kr. — látogatási díj helyben 20 kr.

Ezen kívül a tokaji állatrakodó állomásnál, valamint a tokaji, bodrogkereszturi, és tarzali országos állatvadászoknál, mint kirendelt állategészségügyi szakértő működik megállapított napi díjak mellett.

A választás, határidejűl 1891. évi február hó 3-ának d. e. 10 órája Tokaj nagyközség házához kitűztetik.

Pályázni kívánok felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerel kérvényeiket 1890. évi február hó 1 ig alólirotthoz benyujcsák.

Tokaj, 1880. dec. hó 29-én.

Füzesséry Ödön főszolgabíró.

Nyilt-tér*)

Eladó, esetleg bérbe adó.

A Kazinczy-utcán egy lakosztály, mely egymásból nyíló 4 szoba, hideg és meleg konyha, kamara, pinczeház és istállóval vagy anélkül, — továbbá egy szoba és egy alkofenn, bármely időtől fogva bérbe adó; esetleg az 518. öi. sz. ház egészen szabadkézből eladó. Az árverésen el nem adott tárgyak (házbitorok stb.) ugyanott szabadkézből megvehető.

Szánkya Árpád.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

DÓKUS GYULA.

Főmunkatárs: DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.

H I R D E T É S E K.

Jakobovics Armin

az „Első Zemplénumegyei honi bútór-csarnok“

tulajdonosa

(S.-a.-Ujhelyt, főtér (fióküzlet Kassán

ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik bútort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, 5 teremben nagyszerűen berendezett

bútorgyári telepét

meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy minden versenyt fölülmúló olcsó árak mellett szilárd gyártmányt korszerű, izléses kivitelben csakis

Sátoralja-Ujhelyben és Kassán ilyenmü egyedül létező

BÚTORTERMEIMBEN

szerezhetik be. Elsőrendű szakiparosaim közreműködésével azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nálam mindennemü kitérő asztalos- és kárpitos-bútorok valamint fantasie- és dísz-bútor s leg-elegánsabban teljesen felszerelt urasági szalon-, boudoir, ebédlő- és fogadótermek részére a most divatozó fanemekben és a legújabb alakban; nemkülönbön szalóngarnitúrák különféle szövetekkel, diszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző jutányos árak mellett készletben találhatók, hogy bevásárlását mindenki igényeinek megfelelően teljes megelégedésére a legolcsóbb gyári árban szerezhetheti be.

Továbbá ajánlom még dúsan felszerelt

tükör- és képraktáramat.

A n. é. közönség becses pártfogását és számos látogatást kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Jakobovics Armin.

TK. 2326/1890. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a m. kir. államban kir. végrehajtónak Matejcsin Mária férj. Pauliszko Józsefné végrehajtást szenvedő elleni 93 frt 23 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai kir. járásbírósa területén lévő, Szinna község határában fekvő a szinnaigaz. számú tjkvben A. I. 1-55. sorszám a. foglalt 1/4-ed urb. bel- és kültelekből és az azon lévő 95. ö. számú házból 1/3-ad részben Matejcsin Mária férj. Pauliszko Józsefné végrehajtást szenvedett illető jutalekra az árverést 305 forintban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi január hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor Szinna község házában megártandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is eladati fog.

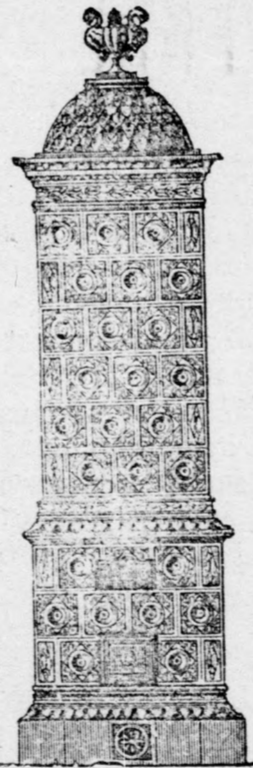
Arverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 30 ft 50 krt készpénzben vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóságnál 1890. évi szeptember hó 3-án.

Lehoczky, kir. aljbíró.

Valódi

krakói cserépkályháimat

30-30

a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva van szerencsém ezennel jelenteni, hogy krakói gyáram ezeknek készítését ujonnan tőkélyesbítette, hogy így, a már eddig is kitérő minőség, szépség és páratlan jósgáért kiérdemelt országos jó hírnevét ezennel is annál biztosabban fentarthassa.

Sikerült továbbá, egy más hasonrangú tiszta tűzálló (Chamate) agyag készítményeinek eladását átvenni, a honnan ugyanis a kékre márványozott s nem elegendő izléses kályhák helyett a másodosztályú fehér kályhákat igen jutányos árakban szállithatom.

Megrendeléseket kérek Reichard Mór és fia urak vagy Thoman Vilmos urhoz S.-a. Ujhelyben vagy hozzám beküldeni

Legmélyebb tisztelettel

Linkesch Samu özv. Eperjes.

Képes árjegyzetek és mintacserepek bérmentve.

10547. sz.

P. 1890.

Hirdetmény.

A Varannó-Csemernye községben és a „Lomnicza“ pusztán gyakorolt italméresi jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi február hó 4-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszékhez Sziráky Barna kir. törvényszéki bíró hivatal szobájába kitűztetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, akiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 1890. évi decz. hó 9-én.

Rác, jegyző.

Hammersberg, elnök

A s.-a.-ujhelyi népbank mint takarékpénztár
 által 1891. évi február hó 1-ső napján d. u. 3 órakor a bank helyiségében tar-
 tandó XXI-ik rendes évi

KÖZGYŰLÉSRE

a részvényesek megjeleni tisztelettel felkérnek.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Az igazgatóság évi jelentése az 1890. évi üzlet eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentése.
3. Az 1890. zárszámla és mérleg megállapítása.
4. Az 1890. évi osztalék megállapítása.
5. Az alapszabályok 37 ik és 60 szakaszai értelmében megürülendő 2 igazgatósági és felügyelő-ségi tagok helyei-
nek választás utján betöltése.
6. Az alapszabályok értelmében teendő indítványok feletti határozat.
7. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére kiadandó felmentési határozat hozatala.
8. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két részvényes tagnak megválasztása.

Vége közzhírré tételik az 1890. évi zárszámla megtekintés végett 1891-ik év január hó 24-ik napjától az intézet helyiségében kitéve leend.

Továbbá: miként a közgyűlésen részt venni akaró részvényesek, vagy képviselőik részvényeiket szelvényeikkel az igazgatóságnál nyugta mellett letenni tartoznak, s szavazat jeggyel látatnak el.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1891. január 1-én.

Az igazgatóság nevében:

Nyomárkay József,
vezérigazgató.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLÉK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
GRANIT, SZIANIT
és homokkő sirkövet.

Tisztelettel

BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnycim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Sirkövek újabb tervezése

Juhányos áron készítenek.

A csizi-fürdő vendéglője
italmérési joggal 1891-ik évre
bérbe

kiadó.

Értekezhetni az igazgatósággal
Csiz u. p. Rimaszécs. 1-3

219., 220. sz./1890.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a szerencsi kir. járásbíróság 2629., 2630/p. 90. számú végzése által Varga János gyám javára Csena Ferencz ellen 140 ft és 44 ft tőke, ennek 1890. évi július hó 11. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 80 ft 8 kr. perkoltság követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 338 ft 20 kr-ra becsült búza, gabona, árpa, búkköny, 186 kereszt szalmából álló ingóságok nyil-vános árverés utján eladtnak.

Mely árverésnek a 4265/1890. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Gesztely községében leendő eszközlésére 1891-ik év január hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107-ik §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Szerencsen, 1890. évi dec. hó 28. napján.

Hegymeghy László
kir. bir. végrehajtó.

MEGHIVÁS.

A sároralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. cz. részvényesei tisztelettel meghivatnak

az 1891. évi január hó 25-én délutáni 3 órakor

az intézet helyiségében (Kazinczy utca 507. sz.) tartandó

XVIII. évi rendes közgyűlésre.

Tárgyalási sorrend:

1. Az igazgatóság.
2. A felügyelő-ségi évi jelentése.
3. Az 1890-iki mérleg és osztalék feletti határozat.
4. Négy igazgatósági tagnak 6 évre és három felügyelő-bizottsági tagnak 3 évre le-
endő megválasztása.

Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámla nyolcz nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik. A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:

46. §. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtti napon az intézet igazgatóságánál letéteményezni.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1890. december 23-án tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

Zemplén megye Tisza Lucz és Kesznyéten községben Méltóságos Gróf Erdődy György úr tulajdonát képező több rendbeli Házak-, melléképületek, beltelkek és kertek, melyek ezelőtt az italmérési joggal együtt voltak bérbeadva, szabad kézből eladók. Vállalkozni kívánók felhivatnak, hogy írásbeli nyílt ajánlataikat jövő 1891-ik évi január hó 15-ik napjáig alólírothoz (Horváth-utca 8. sz. alatt) benyujtsák.

Kelt Miskolczon, 1890. évi december hó 30-án.

Dálnoky Nagy Barnabás,
kir. tanácsos, kir. közjegyző.

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle
valódi tisztított
DORSMÁJOLAJ
Maager Vilmostói, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarna érni.

Egy üveg ára 1 frt, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. Kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Sátoralja-Ujhelyben: csak Zlinszky J. ur gyógyszerárában. 11-24

S.-a.-ujhelyi temetkezést rendező vállalat.

ÉRCZ- és FAKOPORSÓK
SIRKOSZORÚK, SZALLAGOK

a hozzá megkívántató felirattal,
SELYEM, ATLASZ, SZATIN és TÜLLE SZEMFEDELEK,
valamint gyászruhák az összes hozzávalókkal

legjutányosabb árban kaphatók

Kelner József fia
özégnél.

12-12

Közgyűlési meghívó.

A S.-A.-UJHELYI TAKARÉKPÉNZTÁR
az intézeti helyiségben

jövő 1891-ik évi január hó 25-én délelőtt 9 órakor
rendes évi közgyűlést

tartand, melyre az intézeti részvényesek tisztelettel meghívotnak. *)

Tanácskozás tárgyai:

1. Az 1890. üzleti év mérlegének betérjesztése, a tiszta nyereség felosztása fölötti határozat, illetőleg az osztalék megállapítása, e végett az igazgatósági jelentésnek a felügyelő bizottság véleményének tárgyalása s a felmentvénynek megadása.
2. A társulati elnöknek, igazgatónak, 8 igazgatósági-, 3 felügyelő-bizottsági tagnak három évre megválasztása.
3. Az alapszabályok némely szakaszainak módosítása.
4. Esetleges indítványok tárgyalása.

*) 17. §. A közgyűlésen részt venni akaró részvényes tartozik részvényét a szelvényekkel együtt legalább is 24 órával a közgyűlés előtt az igazgatóságnál szavazási-jegy és nyugta ellen letenni.

Dókus József,
intézeti elnök.

10548. szám.
Polg. 1890.

Hirdetmény.

A Szentés községben gyakorolt italmérési jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi január hó 28-ikának d. e. 9 órája a kir. törvényszék elé Kolos Gyula kir. tsvzéki bíró hivatalszobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire ezennel idéztetnek.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, a kir. törvényszéknek 1890. évi decz. hó 9-én tartott üléséből.

Rác, jegyző. Hammersberg, elnök.

10551. szám.
Polg. 1890.

Hirdetmény.

A Petrik községben gyakorolt italmérési jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891-ik évi február hó 4-ik napjának d. e. 9 órája a királyi törvényszék elé Emödy Béla kir. törvényszéki bíró hivatal szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, akiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 1890. évi dec. hó 12-én.

Rác, jegyző. Hammersberg, elnök.

383. vh. sz.
1890.

Árverési hirdetmény.

Alólt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbíróság 3561/90. p. számú végzése által Cibur Bertalan, mint a n.-mihályi takarékpénztár igazgatója felp. végrehajtó javára Wolez József izb.-radványi Jakos alperes ellen 240 frt tőke, ennek 1890. év május hó 30-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen felmerült perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 366 frtra becsült különféle házi bútörök

és 1 db. sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 3978/1890. p. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Izb.-Radványon Wolez József állomásfőnök lakásán leendő eszközökre 1891. év januárhó 8-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik, ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Homonnán, 1890. évi december hó 29-ik napján.

Karácsonyi Pál, kir. bir. végrehajtó.

SZÖLLÖSY SÁNDOR
SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,
DITMAR-féle lámpa,
Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök
raktárát
legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár-olaj
nagy raktára.

S.-a.-Ujhely, nyomatott a »Zemplén« gyorsajtóán.

10457. szám.
P. 1890.

Hirdetmény.

A Zamutó községben gyakorolt italmérési jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889-ik évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9 és 10-ik §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi febr. hó 4-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszékhez Sziráky Barna kir. törvényszéki bíró hivatalos szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

S.-a.-Ujhelyben, a kir. törvényszéknek 1890. évi dec. hó 9-én tartott üléséből

Rác, jegyző. Hammersberg, elnök.